

KONFERENCE HERDSA 2005

HIGHER EDUCATION IN A CHANGING WORLD

SYDNEY, AUSTRÁLIE, 2. – 6. 7. 2005

Tato pravidelná konference letos hostila více než 300 účastníků z 20 zemí světa. Evropu zastupovali vedle účastníků z České republiky představitelé z Velké Británie (Anglie a Skotska), Dánska a Švédska. Vedle převažujících referujících z hostitelské země přijeli např. univerzitní učitelé z Nového Zélandu, Singapur, USA a Kanady.

Program konference byl navržen na základě výsledků diskuse přípravného výboru, který se rozhodl poskytnout více prostoru pro kritické a otevřené, obecněji laděné hodnocení výuky a výzkumu na vysokých školách.

Referujícím byly nabídnuty 3 tematické okruhy:

- ▶ změny v univerzitních komunitách studentů a učitelů,
- ▶ nová výuka nových studentů v novém kontextu – posouvání hranic,
- ▶ vysoké školy a veřejnost – účast na změněných podmínkách fungování vysokých škol.

SHRNUTÍ K JEDNOTLIVÝM TEMATICKÝM OKRUHŮM

Změny v univerzitních komunitách

Od studentů, učitelů a dalších akademických pracovníků se očekává, že se vyrovnají s novými sociálními, kulturními a ekonomickými podmínkami života na univerzitách. Náplní příspěvků byly především úvahy o univerzitách jako o komunitách přístupných autoreflexi, se schopností reagovat pružně na změny.

Nová výuka nových studentů v nových kontextech

Druhý tematický okruh věnoval pozornost strategiím a kontextům, v nichž výuka a učení na vysokých školách probíhá. Zvyšující se počet studentů a jejich diverzifikace, vznikající nové „výukové prostory“ (virtuální prostředí) a nová institucionální politika vyzývá ke globalizaci a internacionalizaci univerzit. V tomto tematickém okruhu byly zastoupeny také příspěvky o nových možnostech informačních a komunikačních technologií ve výuce a učení.

Vysoké školy a veřejnost

Třetí tematický okruh poskytl prostor k úvahám o relevantnosti práce vysoké školy směrem k veřejnosti a k souvisejícím problémům s mnohdy protikladnými cíli, záměry a zaměřením vysoké školy. Klíčovým tématem zde byly úvahy o zachování integrity osobnosti akademiků tváří v tvář narůstající administrativní agendě spojené s povinnostmi vysokoškolského učitele.

Vyzvané přednášky

Ve třech vyzvaných přednáškách usilovali jejich autoři o zahrnutí všech tematických okruhů a současně se pokusili o jejich interpretaci z vlastního úhlu pohledu.

Profesorka *Jan Currie* z Murdochovy univerzity v Perthu (AUS) kritizovala současnou snahu australských vysokých škol nekriticky přebírat anglosaské vzory (překotná privatizace, vliv korporací a soutěživost za každou cenu). Svou vizi upřesnila následujícím mottem: ...„What can be done to re-

-kindle spirit, connection, vision and justice in our lives, our workplaces, our communities, our state and our world"

Profesor *Dai Hounsell* z univerzity v Edinburghu referoval na téma „Prostředí výuky a učení v období masového univerzitního vzdělávání“. Jeho vystoupení zahrnovalo výsledky čtyřletého projektu financovaného z prostředků Evropské rady pro ekonomický a sociální výzkum, sdružující výzkumné pracovníky z Edinburghu, Durhamu a Coventry. Hlavním cílem projektu bylo vymezení širokého spectra vlivů na kvalitu učení studentů. Do výzkumu byli zahrnuti studenti 4 oborů: biologie, ekonomie, elektroinženýrství a historie. Projekt vycházel z teoretického modelu *Johna Gibbse* a jeho aplikace při přiřazení vhodného programu studentům s různou vzdělávací zkušeností a s rozdílnou úrovní aspirace. Zabýval se také mnohdy opomíjeným řízením programu v těch případech, kdy jej studují vysoké počty studentů (a vyučují vysoké počty učitelů). Profesor *Hounsell* byl dlouhou dobu vedoucím redaktorem mezinárodního časopisu *Higher Education*.

Graham Gibbs z Oxfordské univerzity hovořil o vzdělávacích strategiích pro zlepšení kvality procesů učení a vyučování. Konstatoval, že úsilí o inovační

změny ve vzdělávacích institucích byly v minulosti často odsouzeny k nezdaru proto, že jejich realizaci byly stavěny do cesty formální bariéry. V posledních letech jsou univerzity vůči těmto inovacím vstřícnější. Iniciativnější roli sehrály v prvním období australské univerzity následované USA a některými evropskými institucemi. V současnosti mají všechny univerzity v Anglii, Walesu a většina ve Skotsku vlastní vzdělávací strategie a větší pravomoc je delegována katedrám s tím, že se tyto strategie stávající součástí výuky u většiny programů a přestávají být záležitostí obětavosti a nadšení jednotlivců.

Česká republika byla zastoupena dvěma prezentacemi: *Pavel Andres* z Masarykova ústavu vyšších studií ČVUT představil audiovizuální výukové programy pro přípravu učitelů odborných předmětů a *Dana Dobrovská* z téhož pracoviště seznámila účastníky s výsledky názorů studentů Českého vysokého učení technického v Praze na elektronické prostředky výuky.

Specifikem konference HERDSA 2005 byl odklon od „klasických referátů“ směrem k tzv. „show case sessions“, kdy měli účastníci za úkol uspořádat prezentaci tak, aby bylo auditorium do ní aktivně začleněno. Nadprůměrný časový prostor byl také otevřen jednotlivým diskusním skupinám.

- dd -

